

TÁJÉKOZTATÓ A GYAKORLATI KÉPZÉSRŐL

Ez a tájékoztató a 2018 őszére kiadott, kisgyermeknevelő szakos *Gyakorlati képzési füzet* bevezetőjének honlapra adaptált szövege. Készült Rózsáné Czigány Enikő *Tájékoztató a bölcsődei gyakorlathoz*, ill. *Gyakorló bölcsődei illetlen* és Pálfalvi Judit *Tudnivalók az egészségügyi kiskönyvről* c. dokumentumainak felhasználásával, szerkesztette Gyöngy Kinga.
Budapest, ELTE – TÓK

Tisztelt Hallgató!

A csecsemő- és kisgyermeknevelő pályához szükséges ismeretek és képességek kialakításában a szakmai gyakorlat szerepe ugyanolyan jelentős, mint az elméleti tantárgyak tartalmának elsajátítása. Az alábbiakban pontokba szedve összegyűjtöttük a gyakorlati képzéshez tartozó fontos információkat.

Gyakorlati tanulmányaihoz eredményes munkát kívánunk!

Budapest, 2018. július 12.

Gyöngy Kinga
a gyakorlati képzés felelőse

A GYAKORLATI KÉPZÉS FELÉPÍTÉSE

A kötelező szakmai gyakorlatok során összesen 30 kreditet teljesítenek hallgatóink. A gyakorlati modul része az utolsó félév 10 kreditese összefüggő bölcsődei gyakorlata is. Az elméleti és a gyakorlati képzés tanegységei egymásra épülnek, ennek megfelelően az egymást követő félévek gyakorlatai egymás szigorú előfeltételei, ami azt jelenti, hogy csak az előírt sorrendben teljesíthetők és félévente csupán egy-egy gyakorlat teljesíthető. Erről bővebben informálódhat a szak óra- és vizsgatervéből. A gyakorlati képzés tartalmainak összeállításakor ügyeltünk arra, hogy a gyakorlatot megalapozó elméleti tudás átadása megelőzze a gyakorlati alkalmazást.

A GYAKORLATI KÉPZÉSI FÜZET

A hallgatók tanulmányaik megkezdésekor egy sorszámozott és névre szóló gyakorlati képzési füzetet kapnak, mely a csecsemő- és kisgyermeknevelő szak gyakorlati képzésének dokumentuma. Gyakorlatvezetői ebben dokumentálják az Ön fejlődését a csecsemő- és kisgyermeknevelő szakmához fontos készségek terén. Egyre hatékonyabb pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudással

rendelkezik majd, ennek megfelelően egyre nagyobb önállóságot fog kapni a szakmai gyakorlatok során.

A gyakorlati füzet tartalmazza a gyakorlólhelyeken teljesítendő feladatok értékelését, a gyakorlatokhoz tartozó tájékoztató előadásokon való részvétel igazolását és a gyakorlóterepen végzett munka gyakorlatvezetői minősítését.

A gyakorlati képzési füzetet a gyakorlati képzés minden alkalmára vigye magával!

Amennyiben a gyakorlati képzési füzetét elveszíti, díjfizetés ellenében lehetősége van pótolni. Javasoljuk az elvégzett gyakorlatokat féléről-félésre besz kennelni vagy lefényképezni, hogy az utólagos igazolás megszerzése ne okozzon problémát.

A képzés lezárásakor a gyakorlati képzési füzet a záróvizsga-bizottság számára betekintést nyújt az Ön szakmai fejlődésének folyamatába.

A SZAKMAI GYAKORLAT KÖVETELMÉNYEI

A szakmai gyakorlatok több helyszínen is folyhatnak egy félévben. Az első félévtől kezdődően különböző célú bölcsődei gyakorlatokat terveztünk. A szakmai gyakorlatokhoz tartozó, a karon szervezett tájékoztató előadásokon való részvétel ugyanúgy kötelező, mint az intézményi gyakorlótereken. A hallgató ezeken a tájékoztató előadásokon a jelenlétét a gyakorlati füzet leadásával igazolja, amit az előadás végén személyesen kell átvennie. Amennyiben alapos indok miatt nem tud részt venni, a hiányzást az oktatósszervezőnek való bejelentés után egyénileg szervezett intézménylátogatással pótolhatja.

A gyakorlati füzet nem tartalmazza a gyakorlatok elvégzéséhez szükséges feladatok teljes körű listáját, csak azokat, amelyek igazolását a gyakorlatvezető vagy (jelenlét alapján) a kar végzi. Ezek a teljesítések beleszámítanak az összesített értékelésbe, melyet szokás szerint az elektronikus információs rendszerben (Neptun) rögzítünk. A gyakorlatok teljesítéséhez szükséges feladatok listáját, a feladatok pontos leírását, az értékelés szempontjait és az írásos munkák leadásának módját az egyetem e-learning keretrendszerben (canvas.elte.hu) tesszük elérhetővé.

A szakmai gyakorlat során terepjegyzeteket kell készítenie (megfigyelések, információk, felismerések rögzítése). A terepjegyzetek alapján tudja írásbeli feladatait elkészíteni. Ezeket saját magának írja, de a gyakorlatvezetői megbeszélésen a gyakorlatvezető beletekinthet.

Az első félévtől kezdődően a szakmai gyakorlathoz kötődően készülnek azok a dokumentumok, amelyek az Ön – képzés során elsajátított – kompetenciáit mutatják be. Ezek olyan dokumentumok, mint amilyeneket Önnek a pedagógus életpálya egyes állomásaihoz kötődően kell majd készítenie a minősítéshez szükséges portfólióhoz.

EGÉSZSÉGÜGYI KISKÖNYV

A bölcsődei gyakorlatok és intézménylátogatások feltétele az Egészségügyi Kiskönyv,¹ melyet a gyakorlati szinterek ellenőriznek. A vizsgálatokat és a dokumentum kiállítását foglalkozás-egészségügyi szakvizsgálóval rendelkező orvos végzi (a vizsgálat díjköteles és laborvizsgálatok negatív leletei szükségesek hozzá). Az alkalmassági vizsgálat igazolja, hogy a járványügyi szempontból kiemelt területen, azaz a bölcsődében munkát végző személy fertőző megbetegedésben nem szenved, illetve meghatározott esetekben kórokozó-hordozása mások egészségét nem veszélyezteti.

A SZAKMAI GYAKORLAT SZERVEZÉSE

A *nappali tagozatos* hallgatók szakmai gyakorlatra való beosztását a kar végzi.

A *levelező tagozatos* hallgatók szakmai gyakorlatukat önállóan szervezik. A gyakorlat végzése bölcsődében történik, felsőfokú végzettséggel rendelkező gyakorlatvezető mentor mellett. A hallgató az Egyetem által adott befogadó nyilatkozat kitöltésével és leadásával igazolja, hogy a gyakorlati helyen fogadják. Az esetleges kellemetlenségek elkerülése érdekében javasolt, hogy a hallgató a tervezett gyakorlat előtt legalább két héttel vegye fel a kapcsolatot a kiválasztott intézmény vezetőjével.

Kisgyermeknevelőként dolgozó levelező tagozatos hallgatók képzésük első négy félévében

- a gyermekmegfigyeléseket saját csoportjukban,
- kisgyermeknevelő munkájának megfigyelését saját intézmény másik csoportjában,
- munkakörük részét képező egyéb feladatokat a megszokott módon (pl. szülőknek szervezett programon való részvétel, beszoktatás, családlátogatás)

gyakorlatvezető mentorukkal konzultálva végzik. Az utolsó két félév gyakorlatait más bölcsődében végezzék (ha egyesített bölcsődében dolgoznak, akkor lehetőség szerint az egyesített bölcsődén kívüli másik intézményben), hogy a megszokottól eltérő gyakorlatot lássanak.

TÁJÉKOZTATÁS

A gyakorlati képzéssel kapcsolatban oktatósszervezők nyújtanak segítséget a 102-es szobában.

¹ Bővebben: 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről

GYAKORLATI SZÍNTEREK LÁTOGATÁSÁNAK ETIKETTJE

A hallgatónak alkalmazkodnia kell az egyes intézmények munkarendjéhez és előírásaihoz. Ha a bölcsődének van saját *hallgatói házirendje*, amely speciálisan az adott bölcsődében gyakorlaton lévő hallgatóknak foglalja össze a higiénés-, viselkedési- és biztonsági szabályokat, akkor alkalmazkodjon ahhoz. Az alábbi illemszabályok tájékoztató jellegűek, ezeket bármelyik intézmény joggal elvárhatja egy gyakorlaton résztvevő hallgatótól.

A BÖLCSŐDEI MUNKÁT SZABÁLYZÓ DOKUMENTUMOK ISMERETE

A bölcsődei gyakorlóintézmények a gyermekjóléti alapellátások rendszerének részei. Működésüket különböző törvények és rendeletek határozzák meg. Ismerje meg a bölcsődei munkát szabályzó helyi dokumentumokat (1. táblázat), hogy a szakmai gyakorlat során igazodhasson hozzájuk.

A bölcsődék nyilvános dokumentumai	Tartalom
Szakmai Program	A szakmai munka irányelvei
Szervezeti és Működési Szabályzat	Az intézmény zökkenőmentes és biztonságos működésének szabályai
Házirend	Az intézmény működésének szabályai a szülők, látogatók számára

1. táblázat Bölcsődei dokumentumok, melyeket a szakmai gyakorlaton résztvevő hallgatóknak figyelembe kell vennie

ÉRVÉNYES EGÉSZSÉGÜGYI KISKÖNYV

Ahhoz, hogy megkezdhesse tevékenységét a gyermekek között, rendelkeznie kell érvényes, (évente megújításra kerülő) Egészségügyi Kiskönyvvel, melyet mutasson be az intézményvezetőnek a gyakorlat kezdetekor.

MEGJELENÉS, RUHÁZAT

Törekedjen a barátságos, visszafogott, ápolt, a kisgyermeknevelő szakma professzionalitását és értékeit kifejező megjelenésre.

A munkaruháról és tiszta váltócipőről a hallgatónak kell gondoskodnia – kövesse ezek tekintetében az intézményvezető, illetve a gyakorlatvezetője útmutatását. Amennyiben a gyakorlatvezető nem ad specifikus útmutatást, a következő szempontokat érdemes szem előtt tartani.

A ruházat kényelmes, nagy mozgásokat is engedő, könnyen tisztítható legyen (pl.: nadrág és póló; jó, ha zsebe is van). A váltócipő legyen csúszásmentes, kellőképpen tartsa a lábat. Az öltözéket, hajviseletet úgy válassza meg, hogy ne

legyen olyan része, amibe a kisgyermek bekapaszkodhat, vagy ami beakadhat (pl. nyakláncot csak ruházat alatt viseljen, lógós fülbevalót ne válasszon, ha hosszú a haja, fogja össze!). Kerülje az éles, balesetveszélyes részleteket (testékszerek, műköröm stb.)! Tartózkodjon a szélsőséges megjelenéstől (pl. ha a megjelenésének része a smink, törekedjen arra, hogy a kisgyermek számára ne legyen ijesztő; ha van tetoválása, ruházattal fedje el)!

VISELKEDÉS A GYERMEKEK KÖZT

A bölcsődében a legfontosabbak a gyermekek, akinek életéért és fejlődésért felelősséggel tartozunk. Ez olyan felelősséget jelent, mely felnőtt életünk egyik legfontosabb állomása. Bölcsődei gyakorlata során már ennek megfelelően kell viselkednie, minden tevékenységük során arra kell törekednie, hogy megóvja a kisgyermek testi – és lelki épségét.

Figyelmes jelenlét – Amikor a hallgató belép a gyermekek közé, legyen jelen figyelmével. Nem megengedettek azok a tevékenységek, melyek elveszik a gyermektől a hallgató figyelmét (pl. elektronikus eszközzel telefonálás, üzenetírás, internetezés, játék).

GYAKORLATVEZETŐVEL, KISGYERMEKNEVELŐKKEL VALÓ KAPCSOLAT

Sikeres tevékenységének alapja, hogy minél hamarabb megismerkedjen, és jó kapcsolatot tartson fenn a bölcsőde dolgozóival. A gyakorlat megkezdése előtt időben vegye fel a kapcsolatot a gyakorlatvezetőjével!

A képzési idő alatt a bölcsődei csoportban a kisgyermeknevelők példája értékes tapasztalatot jelent. Ha nem ért valamit, kérdezzen! Szakmai gyakorlata akkor lesz eredményes, ha alaposan felkészül az éppen aktuális feladataira, határidőre elkészíti írásos anyagait, kéri gyakorlatvezetője, illetve a csoportban dolgozó kisgyermeknevelők segítségét.

MUNKAFEGYELEM, PONTOSSÁG

Késni nem lehet, hiszen gyerekeket, szülőket nem lehet várakoztatni! Akkor érkezzen, amikor a gyakorlatvezető kéri, legyen tekintettel a bölcsőde munkarendjére. Időben jelezze gyakorlatvezetőjének, ha betegség vagy forgalmi akadály miatt nem tud megjelenni az előre megbeszélte időpontban. Vegye figyelembe, hogy a gyakorlaton látottak, átéltek pótolhatatlanok, ezért hiányozni csak nagyon indokolt esetben lehet. A hiányzás pótlására a gyakorlatvezetővel való egyeztetés szerint van lehetőség. A munkamorál értékelése is beleszámít a félév érdemjegyébe, minősítésébe.

ETIKUS VISELKEDÉS, TITOKTARTÁS

A megfigyelések során, a személyi anyagok áttanulmányozása kapcsán sok olyan információt szerez a gyerekekről, a családokról, melyek nem publikusak, csak a gyerekek jobb megismerését szolgálják. Ezek más, illetéktelen személy számára történő továbbítása tilos. A hallgatókra is vonatkozik a kisgyermeknevelőkre érvényes titoktartási kötelezettség a személyiségi jogok védelme érdekében.

Szakmai kihívásokkal való találkozás esetén fontos a szakmai illetékesség határainak betartása.

A gyakorlatvégzés során szociális érzékenységgel, előítéletek nélkül, a másik fél emberi méltóságát, véleményét tiszteletben tartva forduljon a gyermekekhez és szüleikhez.

ELEKTRONIKUS ADATRÖGZÍTÉS

Elektronikus eszközre való jegyzeteléshez a gyakorlatvezető engedélye szükséges. Elképzelhető, hogy a helyi házirend tiltja az elektromos eszközök használatát a gyermekek közt, ez esetben csak papírra történhet a jegyzetkészítés.

Tanulmányi célból a gyerekekről való kép-, hang- vagy videofelvétel készítése előtt minden esetben egyeztetni kell az intézményvezetővel és/vagy a gyakorlatvezetővel és a gyermekek szüleivel és engedélyt kell kérni tőlük (Milyen célból? Milyen célközönségnek? Milyen idejű tárolásra kéri az engedélyt?). Amennyiben a szülők beiratkozáskor már engedélyezték az intézmény számára ezeket, akkor is mérlegeljük, hogy az engedély a hallgatókra is kiterjed-e.

ÉTKEZÉS A BÖLCSŐDÉBEN

Az intézmény szabályait kell követni abban, hogy a felnőttek hol és mikor étkezhetnek. Rágógumizás a gyermekek közt nem engedélyezett.

A TÁRGYI KÖRNYEZETTEL VALÓ BÁNÁSMÓD

Gondozó-, nevelőmunkája során felelősséggel használhatja a bölcsőde helyiségeit, berendezési tárgyait, eszközeit, vigyázzon a gyerekek személyes tárgyaira.

KÁROS SZENVEDÉLYEKTŐL VALÓ TARTÓZKODÁS

Dohányzásra nincs lehetőség a bölcsődék épületében és az udvarán.